

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

Cronologia procesului de reglementare a conflictului transnistrean

Septembrie 2020

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean pentru luna septembrie 2020 poate fi descris prin menținerea contactului părților cu partenerii internaționali și continuarea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere. Pe parcursul lunii, Biroul Politici de Reintegrare a purtat discuții pe tematica problemei transnistrene, cu reprezentanții OSCE, OMS și cu o serie de diplomați acreditați în Republica Moldova. De asemenea, Biroul a avut o ședință comună cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al R. Moldova. Subiectul discuției s-a axat pe problematica desfășurării studiilor și libera circulație a elevilor și pedagogilor din școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană.

Partea transnistreană, la rândul său, a menținut contactul cu reprezentanții OSCE, Ambasada SUA în Republica Moldova și a efectuat o vizită de lucru la Moscova. În cadrul vizitei în Federația Rusă, negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaliy Ignatiev s-a întâlnit cu Ambasadorul cu misiuni speciale ale Ministerului rus de externe Vitaliy Tryapitsyn.

Spre sfârșitul lunii, au fost aprobate modificările legislative care prelungește mecanismul de înmatriculare a autovehiculelor din regiunea transnistreană cu plăcuțe de tip neutru până la 1 septembrie 2022.

În cadrul dezbaterilor generale în cadrul celei de-a 75-a Adunări Generale a Organizației Națiunilor Unite, președintele R. Moldova a menționat că Chișinăul va depune toate eforturile pentru a prezenta în prima jumătate a anului 2021 un proiect al parametrilor și principiilor de bază ale modelului final pentru soluționarea diferendului transnistrean.

Pe parcursul lunii a avut loc ședința grupului de lucru (experți) sectorial pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor. În cadrul CUC s-au desfășurat loc două reuniuni. În formatul „1+1” și „5+2” nu au avut loc ședințe.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii septembrie 2020 arată astfel:

01.09.2020 – Școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană, dar și școlile de pe malul drept al Nistrului, care se află în Zona de Securitate, în care activează și studiază profesori, și respectiv elevi din stânga Nistrului, și-au început anul de studii 2020-2021.¹

01.09.2020 – Punctele de înmatriculare a autovehiculelor din regiunea transnistreană, situate la Tiraspol și Râbnîța, au împlinit doi ani de activitate. Pe parcursul acestei perioade de activitate au fost luate la evidență aproximativ patru mii de mașini și perfectate acte de comodat.²

02.09.2020 – Președintele Igor Dodon a avut o întrevedere cu Șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch.³

08.09.2020 – Liderul de la Tiraspol, V. Krasnoselskiy a avut o întâlnire de lucru cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al SUA în Republica Moldova, E. S. Derek Hogan. Liderul de la Tiraspol a menționat că nu este prima dată când Statele Unite participă la rezolvarea situațiilor de conflict. Drept exemplu, Vadim Krasnoselskiy a menționat semnarea Acordului de cooperare între Serbia și Kosovo, mediat de SUA, reamintind interacțiunea cu succes în domenii precum telecomunicații, comerț, impozitare, servicii bancare.⁴

¹Unimedia, *Școlile cu predare în limba română din stânga Nistrului au început anul școlar*, 01.09.2020, <https://unimedia.info/ro/news/3fd1bdb1d2b39b2f/scolile-cu-predare-in-limba-romana-din-stanga-nistrului-au-inceput-anul-scolar.html> (29.09.2020)

²Guvernul R. Moldova, *Mecanismul de înmatriculare a autoturismelor din regiunea transnistreană cu numere neutre a împlinit doi ani*, 01.09.2020, <https://gov.md/ro/content/mecanismul-de-inmatriculare-autoturismelor-din-regiunea-transnistreana-cu-numere-neutre> (29.09.2020)

³LACT, *Revista Presei*, 02.09.2020, <https://lact.ro/revista-presei/?pagina=6> (29.09.2020)

⁴Prezident PMR, *Vadim Krasnosel'skiy prinyal amerikanskogo posla Dereka Khogana*, 08.09.2020, <http://president.gospmr.org/press-sluzhba/novosti/vadim-kranoseljskiy-prinyal-amerikanskogo-posla-dereka-hogana.html> (29.09.2020)

10.09.2020 – La Bender/Tighina a avut loc ședința CUC.⁵

10.09.2020 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy a avut o întrevedere cu Șeful Misiunii OSCE în R. Moldova, Claus Neukirch. Unul dintre subiectele principale ale conversației a fost procesul de negociere, care, potrivit lui Vadim Krasnoselskiy, a fost „blocat” în ultima perioadă.^{6,7}

15.09.2020 – Biroul Politici de Reintegrare și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al R. Moldova au avut o ședință comună. Subiectul ședinței a fost asigurarea bunelor condiții pentru desfășurarea studiilor și libera circulație a elevilor și pedagogilor din școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană. La ședință au participat și administrația instituțiilor de învățământ din partea stângă a Nistrului.⁸

16.09.2020 – Biroul Politici de Reintegrare și-a exprimat opinia în legătură cu intenția Tiraspolului de a prelungi autoizolarea regiunii, sub pretextul pandemiei de COVID-19, până la 1 decembrie 2020.⁹

17.09.2020 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaliy Ignatiev s-a întrunit cu Șeful Misiunii OSCE în R. Moldova, Claus Neukirch. În cadrul ședinței, părțile au discutat în mod substanțial situația actuală din procesul de negociere.¹⁰

17.09.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Cristina Lesnic s-a întâlnit cu Reprezentantul de țară al Organizației Mondiale a Sănătății, Igor Pokanevich. În cadrul discuției, părțile au abordat subiectele ce țin de accesul la serviciile medicale, evoluțiile și tendințele pandemiei COVID-19, recomandările OMS pentru regiunea transnistreană, asistența oferită prin produse și echipamentele epidemiologice, perspectivele de interacțiune.¹¹

17.09.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, a avut o întrevedere cu Ambasadorul Regatului Unit în Republica Moldova, E.S. Steven Fisher. Pe parcursul discuției părțile au abordat subiectul privind evoluțiile și prioritățile din dosarul transnistrean.¹²

21.09.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, a avut o întrevedere cu Excelența Sa, Pascal Le Deunff, Ambasadorul Franței în Republica Moldova. Subiectele de

⁵Guvernul R. Moldova, *După o pauză programată, Comisia Unificată de Control s-a întrunit la Bender*, 10.09.2020, <https://gov.md/ro/content/dupa-o-pauza-programata-comisia-unificata-de-control-s-intrunit-la-bender> (29.09.2020)

⁶Prezidentul PMR, *Vadim Krasnosel'skiy vstretilsya s glavoy Missii OBSE v Moldove Klausom Noykirkhom*, 10.09.2020, <http://president.gospmr.org/press-službha/novosti/vadim-krasnoseljskiy-vstretilsya-s-glavoy-missii-obse-v-moldove-klausom-noykirhom.html> (29.09.2020)

⁷Infotag, *Liderul de la Tiraspol crede că Moldova mimează doar dorința de a avansa în procesul de negocieri*, 11.09.2020, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/287081/?fbclid=IwAR1FI0d5ddV6P6Ef4B2d8V4IEwiRACJuGDEJdAaEvFA2IIU3OK7GehZaVYQ> (29.09.2020)

⁸Guvernul R. Moldova, *Libera circulație a elevilor din școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană a fost examinată într-o ședință cu administrația instituțiilor de învățământ*, 15.09.2020, <https://gov.md/ro/content/libera-circulatie-elevilor-din-scolile-cu-predare-limba-romana-din-regiunea-transnistreana> (29.09.2020)

⁹Radio Chișinău, *Biroul Politici de Reintegrare își exprimă regretul în legătură cu intenția Tiraspolului de a prelungi autoizolarea regiunii, sub pretextul pandemiei de COVID-19*, 16.09.2020, <https://radiochisinau.md/biroul-politici-de-reintegrare-isi-exprima-regretul-in-legatura-cu-intentia-tiraspolului-de-a-prelungi-autoizolarea-regiunii-sub-pretextul-pandemiei-de-covid19---117043.html> (29.09.2020)

¹⁰Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vitaliy Ignatyev vstretilsya s glavoy Missii OBSE v Moldove Klausom Noykirkhom*, 17.09.2020, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8152> (29.09.2020)

¹¹Guvernul R. Moldova, *O întrevedere oficială a avut loc astăzi între Viceprim-ministra pentru reintegrare, Cristina Lesnic și Reprezentantul de țară al Organizației Mondiale a Sănătății, Igor Pokanevich*, 17.09.2020, <https://gov.md/ro/content/o-intrevedere-oficiala-avut-loc-astazi-intre-viceprim-ministra-pentru-reintegrare-cristina> (29.09.2020)

¹²Guvernul R. Moldova, *Evoluțiile și prioritățile în dosarul transnistrean au fost discutate de vicepremierul Cristina Lesnic cu Ambasadorul Marii Britanii, Steven Fisher*, 17.09.2020, <https://gov.md/ro/content/evolutiile-si-prioritatile-dosarul-transnistrean-au-fost-discutate-de-vicepremierul-cristina> (29.09.2020)

discuție au vizat o gamă largă de aspecte ce țin de implementarea pachetului Berlin Plus și dialogul dintre Chișinău și Tiraspol.¹³

23.09.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, a avut o întâlnire cu șeful Misiunii OSCE în R. Moldova, Claus Neukirch. Părțile au discutat mai multe subiecte aflate pe agenda de negocieri.¹⁴

23.09.2020 – Mecanismul de înmatriculare a autovehiculelor din regiunea transnistreană cu plăcuțe de tip neutru a fost prelungit până la 1 septembrie 2022. Modificările legislative respective au fost publicate în Monitorul oficial nr. 240 din 23 septembrie 2020 și au intrat în vigoare.¹⁵ (Anexă)

23.09.2020 – Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a ținut un discurs în regim online în cursul dezbaterilor generale în cadrul celei de-a 75-a Adunări Generale a Organizației Națiunilor Unite. Președintele R. Moldova a subliniat că autoritățile țării vor depune toate eforturile pentru a se asigura că primul proiect al parametrilor și principiilor de bază a modelului final al soluționării diferendului transnistrean să fie prezentat în prima jumătate a anului 2021 tuturor participanților formatului „5+2” și părților interesate de identificarea unui numitor comun în soluționarea conflictului.¹⁶

24.09.2020 – La Bender/Tighina a avut loc ședința CUC. Membrii Comisiei Unificate de Control au continuat discuțiile privind problemele existente în Zona de Securitate.¹⁷

24.09.2020 – În cadrul vizite de lucru la Moscova, negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaliy Ignatiev s-a întâlnit cu Ambasadorul cu misiuni speciale ale Ministerului rus de externe Vitaliy Tryapitsyn.¹⁸

28.09.2020 – Viceprim-ministrul, Cristina Lesnic, a avut o nouă întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în R. Moldova, Claus Neukirch. Oficialii au făcut un schimb de opinii cu privire la situația dialogului pe diferendul transnistrean și au discutat o serie de viziuni cu privire la realizarea subiectelor din Pachetul Berlin Plus.¹⁹

29.09.2020 – Viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, a avut o discuție online cu șeful Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, William Massolin. Părțile au discutat o serie de probleme legate de respectarea drepturilor omului în Republica Moldova. Un subiect central al discuției a vizat cazurile individuale de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană și identificarea soluțiilor optime pentru acestea, cu implicarea Consiliului Europei.²⁰

¹³ Guvernul R. Moldova, *Viceprim-ministra Cristina Lesnic a discutat evoluțiile în reglementarea transnistreană cu Ambasadorul Franței Pascal Le Deunff*, 21.09.2020, <https://gov.md/ro/content/viceprim-ministra-cristina-lesnic-discutat-evolutiile-reglementarea-transnistreana-cu> (29.09.2020)

¹⁴ Moldpres, *Situația alarmantă a drepturilor omului în regiunea transnistreană a fost pusă în discuție cu Misiunea OSCE în Moldova*, 23.09.2020, <https://www.moldpres.md/news/2020/09/23/20007562> (29.09.2020)

¹⁵ Guvernul R. Moldova, *Mecanismul de înmatriculare a autoturismelor din regiunea transnistreană de către Agenția Servicii Publice a fost prelungit pentru încă doi ani*, 23.09.2020, <https://gov.md/ro/content/mecanismul-de-inmatriculare-autoturismelor-din-regiunea-transnistreana-de-catre-agentia> (29.09.2020)

¹⁶ Președinția R. Moldova, *Președintele Republicii Moldova a ținut un discurs în cursul dezbaterilor generale în cadrul Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite*, 23.09.2020, <http://www.presidente.md/rom/comunicate-de-presa/presidente-republicii-moldova-a-ținut-un-discurs-in-cursul-dezbaterilor-generale-in-cadrul-adunarii-generale-a-organizatiei-natiunilor-unite> (29.09.2020)

¹⁷ Guvernul R. Moldova, *Comisia Unificată de Control a identificat o soluție care ar putea contribui la deblocarea activității Comandamentului Militar Întrunit*, 25.09.2020, <https://gov.md/ro/content/comisia-unificata-de-control-identificat-o-solutie-care-ar-putea-contribui-la-deblocarea> (29.09.2020)

¹⁸ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vitaliy Ignat'yev provel vstrechu s Poslom po osobym porucheniyam MID Rossii Vitaliyem Tryapitsynym*, 24.09.2020, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8160> (29.09.2020)

¹⁹ Moldpres, *Vicepremierul Cristina Lesnic a avut o întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în R. Moldova*, 28.09.2020, <https://www.moldpres.md/news/2020/09/28/20007708> (29.09.2020)

²⁰ Guvernul R. Moldova, *Viceprim-ministra Cristina Lesnic a avut o întrevedere cu șeful Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, William Massolin*, 29.09.2020, <https://gov.md/ro/content/viceprim-ministra-cristina-lesnic-avut-o-intrevedere-cu-seful-oficiului-consiliului-europei> (29.09.2020)

30.09.2020 – A avut loc ședința grupului de lucru (experți) sectorial pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor. În cadrul ședinței au fost puse în discuție o serie de subiecte legate de facilitarea circulației transportului.^{21,22}

Realizat de Mihai Melintei

²¹ Guvernul R. Moldova, *Grupul de lucru sectorial în domeniul transportului s-a întrunit astăzi în format online*, 30.09.2020, <https://gov.md/ro/content/grupul-de-lucru-sectorial-domeniul-transportului-s-intrunit-astazi-format-online> (30.09.2020)

²² Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vozobnovlyayetsya vydacha neytral'nykh nomerov v PRTS*, 30.09.2020, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8171> (30.09.2020)

Anexă**LEGE**²³

pentru modificarea articolului I din Legea nr. 170/2018
cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport
și modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul I din Legea nr. 170/2018 cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309–320, art. 490), cu modificările ulterioare, punctul 5 va avea următorul cuprins:

„5. Persoanele menționate la pct. 3 care dețin în proprietate mijloace de transport cu plăci cu număr de înmatriculare eliberate în unitățile administrativteritoriale din stânga Nistrului (cu excepția localităților Cocieri, Corjova, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă, Pârâta, Pohrebea, Vasileievca din raionul Dubăsari), în municipiul Bender sau în localitățile Gâsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au dreptul să înmatriculeze mijloacele de transport la subdiviziunile Agenției Servicii Publice, cu sediul în orașele Tiraspol și Râbnița, pentru obținerea plăcilor cu număr de înmatriculare neutru, până la 1 septembrie 2022.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ZINAIDA GRECEANÎI

Chișinău, 11 septembrie 2020.

Nr. 180.

²³Monitorul Oficial al Republicii Moldova, *Monitorul Oficial Nr. 240*, 23.09.2020, <https://monitorul.gov.md/ro/monitor/2240> (29.09.2020)